

Μεγίστ. (Μήλ.) Πελοπ. Σῦρ. (Ἑρμονύ.) κ. ἄ.: Θὰ μοῦ φέρης ἓνα φόρεμα; — Ἀνάποδα! Θὰ κάμης ταξίδι; — Ἀνάποδα! Πελοπ. Κᾶμποσα ἐκέρδισες! — Ἀνάποδα! Μεγίστ. Σοῦ δώσω τὰ λεφτὰ ποῦ τὸν ἐδάνεισες; — Τανάποδα! Αὐλωνάρ. Κονίστρ. 5) Ἐκ τῶν ὀπισθεν Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Πῶν ἤτονε κάνεις νὰ τόνε πιάσῃ νὰ τοῦ κόψῃ ἀνάποδα τὴν γεφαλὴ του! (πῶν = ποῦ δέν). 6) Οὐχὶ ἐκ τῆς κυρίας ὕψεως, ἀλλὰ ἐκ τῆς ἀντιθέτου, τῆς ἀντεστραμμένης κοιν.: Ἐβαλε - φόρεσε τοῖς κάλτσες - τὸ ροῦχο ἀνάποδα. Συνών. ἀνάγυρα 1, ἀνάστροφ. 7) Κατ' ἀντίστροφον θέσιν Σύμ.: Ἀνάποδά βάλεις τὰ παπούτσια σου (τὸ δεξιὸν εἰς τὸ ἀριστερόν πόδι καὶ τὰ ἀνάπαλιν). 8) Εἰς θέσιν ἢ στάσιν ἀνοίκειον, οὐχὶ εὐσχημον Ἀθῆν. Πόντ. (Κερασ.) Σάμ. Σύμ. Χίος: Τί κάθεται εἰσι ἀνάποδα; Ἀθῆν. Ἀνάποδα κάεται καὶ ἐν τὸ κάμνει καλὰ Σύμ. 9) Ἀκαταλλήλως, ἀδεξιῶς Θράκ. (Αἰν.) Πελοπ. (Καλάβρυτ. Λακων.) Σύμ. κ. ἄ.: Ἀνάποδα κάνεις τοῖς δουλειῇ σου Λακων. Ἀνάπουδα ἔπιασι τὴ δ'λεῖα Θράκ. (Αἰν.) || Φρ. Ὁμπρός κι ὀπίσω ἀνάποδα (ἐπὶ ἀνίκανου ἢ ἰδιοτρόπου καὶ εἰς οὐδὲν ἔργον τηροῦντος τὴν προσήκουσαν τάξιν) Ἡπ. Συνών. ἀνάζερα Β1, ζερά, ἀντίθ. δεξιά. 10) Οὐχὶ κατ' ἐπιθυμίαν καὶ εὐχὴν, ἀλλ' ἀντιξόως κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.): Μοῦ ῥθαν ἀνάποδα οἱ δουλειές. Τοῦ ῥχονται - τοῦ πάνε ὅλο ἀνάποδα (ἐνν. οἱ δουλειές) κοιν. Ἡ δουλειὰ ῥθεν ἀνάποδα Κερασ. || Φρ. Ὅσο μπρός ἀνάποδα (ἐπὶ ἐκείνου τοῦ ὁποίου ἡ κατάστασις διαρκῶς χειροτερεύει) Παροιμ. ΙΒενιζέλ.² 230,783. || Ἄσμ.

Μοῖρα μου, σὰν μ' ἐμοίρασες ἤσουνε μεθυσμένη

κ' ἐμοίρασες με ἀνάπονα, ἀναθεματισμένη!

Κάρπ. Συνών. ἄβoλa 2, ἄβoλετα 2, ἀνάζερα Β2, ἀναμπάμπουλα 2, ζαβά, κακότυχα, ἀντίθ. βoλικά, δεξιά. β) Κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ προξηνηθῇ βλάβη Μακεδ. (Χαλκιδ.): Ἐπισι ἀνάπουδα κ' ἔσπαδι τοῦ πουδάρι τ'. 11) Κακῶς, συνήθως ἐν συνεκφ. μετ' ἄλλων συνων. ἐπιρρ. πολλαχ.: Φρ. Κακά, ψυχρὰ κι ἀνάποδα.

ἀναποδαρεᾶ ἢ, ἀμάρετ. ἀνεποδαρεᾶ Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. ποδαρεᾶ.

Κτύπημα διὰ τοῦ ποδός: Λῶσ' του μὲν ἀνεποδαρεᾶ νὰ γύγῃ ἀποδροστά σου. Ἐτσὰ μοῦ ῥχεται νὰ σοῦ δώσω μὲν ἀνεποδαρεᾶ νὰ χύσω τ' ἄδερά σου! Συνών. κλοτσά, ποδαρεᾶ.

ἀναποδαρίζω ἀμάρετ. ἀνεποδαρίζω Κρήτ. (Σητ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀναποδαρεᾶ.

Κτυπῶ με τὸν πόδα. Συνών. κλοτσῶ.

* **ἀναποδέξιo** τό, ἀναπαδέξιo Κέρκ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀνὰ καὶ τοῦ οὐσ. ἀποδέξιo.

Ἵποδοχή: Ἄσμ.

Ἐμαζωχτήκαν ἄρχοδες, γρήγορα τὸ τανέσκο,

Χριστέ μου, νὰ γινότανε μεγάλο ἀναπαδέξιo

(τανέσκο = συμβούλιον ἀρχόντων).

* **ἀναποδεύω**, ἀναποδεύομαι Κύπρ. ἀναποεύκομαι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάποδος.

Γίνομαι ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν ἔνεκα γήρατος ἢ βλάβης τινὸς τοῦ σώματος: Ποῦ τὸν τῶαιρόν ποῦ βκαλεν τὸ πόιν του ἀναποεύτην, ἐν μπορεῖ νὰ δουλέψῃ, ιρώει τῶαι κάθε-ται (πόιν = πόδι). Ἐγέρασα τῶι ἀναποεύτηκα πκρόν.

ἀναποδιᾶ ἢ, ἀναποδιά Πελοπ. (Λακων. Μάν.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σάντ.) ἀναποδίγα Πόντ. (Κερασ.) ἀναποδιά κοιν. ἀναπουδιά βόρ. ἰδιώμ. ἀναποδικιὰ Κύπρ. ἀνεποδιά ἐνιαχ. ἀνιπουδιά Σάμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀνάποδος. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ. Τὸ ἀναποδιά καὶ παρὰ Βλάχ.

1) Ἡ οὐχὶ κατ' εὐχὴν πρόοδος ὑποθέσεώς τινος, ἀντί-ξοος περιστάσις, ἀτυχία κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Σάντ.): Μοῦ ῥθαν - μοῦ τυχαν ἀναποδιές. Ἀναποδιά ἀπάνω 'ς τὴν ἀναποδιά χάθηκα. Δὲ μ' ἀφήνουν οἱ ἀναποδιές νὰ προ-κόψω. Ἀπὸ τοῖς πολλὰς ἀναποδιές κατάντησε φτωχός. Τοῦ τυχαίνει ἀναποδιά 'ς ὅ,τι κι ἂν καταπιαστῇ. Τέτοια ἀναποδιά! (τόσον μέγα ἀτύχημα!) κοιν. Συνών. ἄβoλa 1, ἄβoλεσι 1, ἀνακατωγύρισμα 2. β) Ἐμπόδιον, κώ-λυμα κοιν.: Μοῦ τυχε κάποια ἀναποδιά καὶ δὲν ἤρθα κοιν. Γε' ἀναπουδιά μοῦ ῥθις κ' ἰσύ! Στερελλ. (Καλοσκοπ.) || Γνωμ. Ἀλετάλωτο τὸ ζῶ, ἀναποδιά 'ς τὸ δρόμο Λεξ. Δη-μητρ. Συνών. μπόδιο.

γ) Κακὸς οἰωνός, κακὸ συναπάντημα κοιν. καὶ Πόντ. (Οἶν.): Χύθηκε λάδι κ' εἶναι ἀναποδιά. Τό 'χω ἀναποδιά νὰ δῶ τὸν δεῖνα ἢ τὴν δεῖνα τὸ πρῶι κοιν. || Φρ. Δένω τὴν ἀναποδιά (ὅταν εἰς περί-πτωσιν συναντήσεως προσώπου νομιζομένου ὡς κακοῦ οἰωνοῦ κάμνουν μαγικὴν τινα πρᾶξιν, διὰ τῆς ὁποίας δένεται, ἤτοι ἐξουδετερώνεται τὸ κακόν) Πελοπ. (Οἶν.) Καρφώνω τὴν ἀναποδιά καὶ τὴν ἀναμουτζωμάρα (φρ. τῶν κυνηγῶν, οἱ ὅποιοι καρφώνουν ξυλάριον εἰς τὴν γῆν καὶ οὕτω τρόπον τινὰ καταπασσαλεύουν ἐνδεχομένην ἀποτυ-χίαν εἰς τὸ κυνήγιον) αὐτόθ. Συνών. ἀναμουτζωμάρα, γρουσουζιά. 2) Κακοὶ τρόποι συμπεριφορᾶς, δυστρο-πία, κακοτροπία, ἰδιοτροπία σὺνηθ.: Ὅλο ἀναποδιά καὶ γρίνια εἶναι. Ἀπὸ τὴν ἀναποδιά του μαράζωσε ἡ γυναῖκα του. Ἐχει - εἶναι 'ς τοῖς ἀναποδιῇ του. Ἡ σημ. καὶ παρὰ Πορτ. Συνών. ἀναπόδιασμα, ἀναποδιασμός, παρὰ ξενιά.

3) Ἀταξία, ζωηρότης, ἀνησυχία, ἰδιά ἐπὶ παιδίου Κρήτ. Πελοπ. (Κορινθ. Λακων. Μάν.) κ. ἄ.: Τὸ παιδί εἶναι ὅλο ἀναποδιές Κορινθ. Τὸ παιδί κὰν' ἀναποδιές Λακων. Μάν.

β) Ἐπιδείνωσις καταστάσεως, ταραχή, σύγχυσις Πελοπ. (Λακων. Μάν.): Γεὰ τὴν ἀναποδιά βαίνει 'ς τὴ μέση (ἐνν. τῶν διαπληκτιζομένων, τῶν ἐριζόντων). γ) Ζημία Ἀθῆν.: Τὴν ἔκανες πάλι τὴν ἀναποδιά! 4) Πρᾶξις ἀπερίσκε-πτος, ἀσύνετος Λεξ. Δημητρ.: Ὅλο ἀναποδιές κάνει καὶ θὰ μείνῃ 'ς τὸ δρόμο. Ἐκαμε μιὰ ἀναποδιά καὶ κινδυνεύει νὰ χάσῃ τὴ θέσι του. 5) Πρᾶξις ἠθικῶς μεμπτή Πελοπ. (Λακων. Μάν.): Ἡ δεῖνα κάνει ἀναποδιές. 6) Καχεξία Κεφαλλ.: Ἀναποδιά ποῦ τὴν ἔχει ὁ δεῖνα!

ἀναποδιᾶζω Ἄνδρ. Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κεφαλλ. Κύθν. Λευκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπ. (Ἀνδρίτσ. Κλουτσινοχ. Λακων. Μάν. Τρίκκ.) Σκῦρ. κ. ἄ. — (Νουμάς 137,6) — Λεξ. Δεξ. Αἰν. Μ. Ἐγκυκλ. Ἐλευθερουδ. Βλαστ. Πρω. Δημητρ. ἀναπουδιάζου Θεσσ. (Ζαγορ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Αἰν. Μάδυτ.) Μακεδ. (Καταφύγ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Καλοσκοπ.) κ. ἄ. ἀνεποδιᾶζω Κύθν. ἀνιπου-διάζου Σάμ. ἀναποδιῶ Σίφν. Μέσ. ἀναπουδιάζουμι Μακεδ. (Πάγγ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀνάποδα. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Α) Μετβ. 1) Γυρίζω τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω, ἀνα-τρέπω Λεξ. Δημητρ.: Γνωμ. Ὁ μυαλωμένος οἰάζει, ὁ ἄμυαλος ἀναποδιᾶζει (ἐπὶ τοῦ προξενούντος δυσχερείας εἰς ἔργον τι, τοῦ προξενούντος ἀτυχίας ἢ καταστρέφοντος). 2) Ἀντι-στρέφω, ἐκστρέφω, ἐπὶ ἐνδυμάτων Πελοπ. (Λακων.): Ἐχει ἀναποδιᾶσει τὸ σκουφί του. Φοράει ἀναποδιασμένη τὴ φανέλλα του. Ἀναποδιᾶζω τὰ ροῦχα γιὰ νὰ στεγνώσουνε. 3) Προξενῶ ἐμπόδια, δυσχεραίνω Πελοπ. (Κλουτσινοχ. Τρίκκ.) Στερελλ. (Καλοσκοπ.) κ. ἄ. — Λεξ. Δημητρ.: Μὰς ἀναποδιᾶζει αὐτὸς Κλουτσινοχ. Μὰς ἀναπόδιασες τὴ δουλειὰ Λεξ. Δημητρ.

β) Κάμνω ἄνω κάτω, ταράττω, συγχύζω Λεξ. Μ. Ἐγ-

